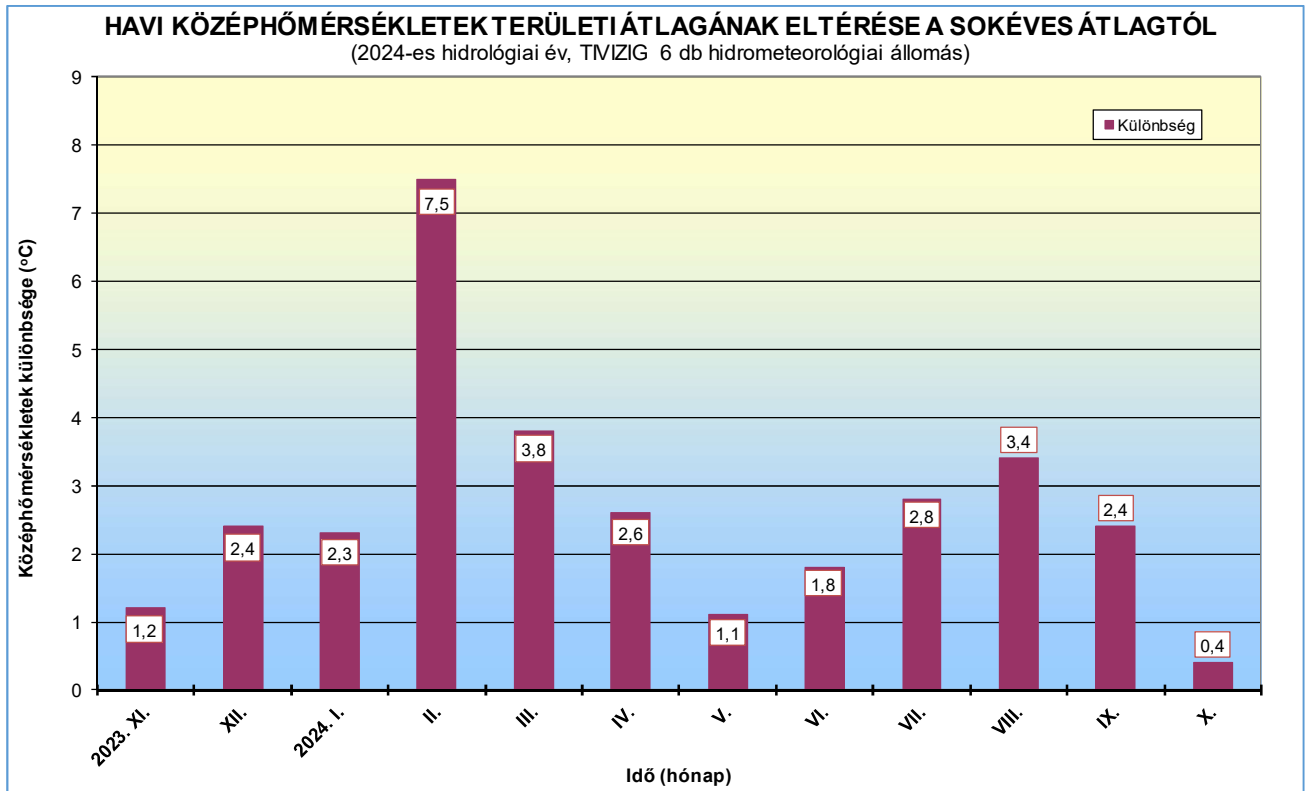

2024. október havi hidrometeorológiai és vízgazdálkodási helyzetértékelés a TIVIZIG működési területére

1. Hidrometeorológiai helyzet értékelése:

Október hónapot a sokéves átlaggal közel megegyező hőmérséklet és csapadékmennyiség jellemezte. A TIVIZIG 6 db hidrometeorológiai mérőállomásán észlelt adatok alapján a hónap középhőmérséklete 11,8 °C volt, amely 0,4 °C-kal magasabb, mint a sokéves átlag (11,4 °C). A maximum hőmérsékletek 11,5 °C és 25,2 °C között, a minimum hőmérsékletek pedig -2,5 °C és 15,5 °C között alakultak.

A szélső hőmérsékletek jellemzésére szolgáló nyári nap (napi maximum hőmérséklet 25 °C vagy afelé) 1 nap, fagyos napok száma (reggeli minimum hőmérséklet 0 °C vagy az alatt) 2-6 nap volt, míg zord nap (reggeli minimum -10 °C, vagy az alatt) nem volt.

A vizsgált időszakban a TIVIZIG mérőállomásain mért napfénytartam a hónapra jellemző sokéves átlagnál jóval több volt.

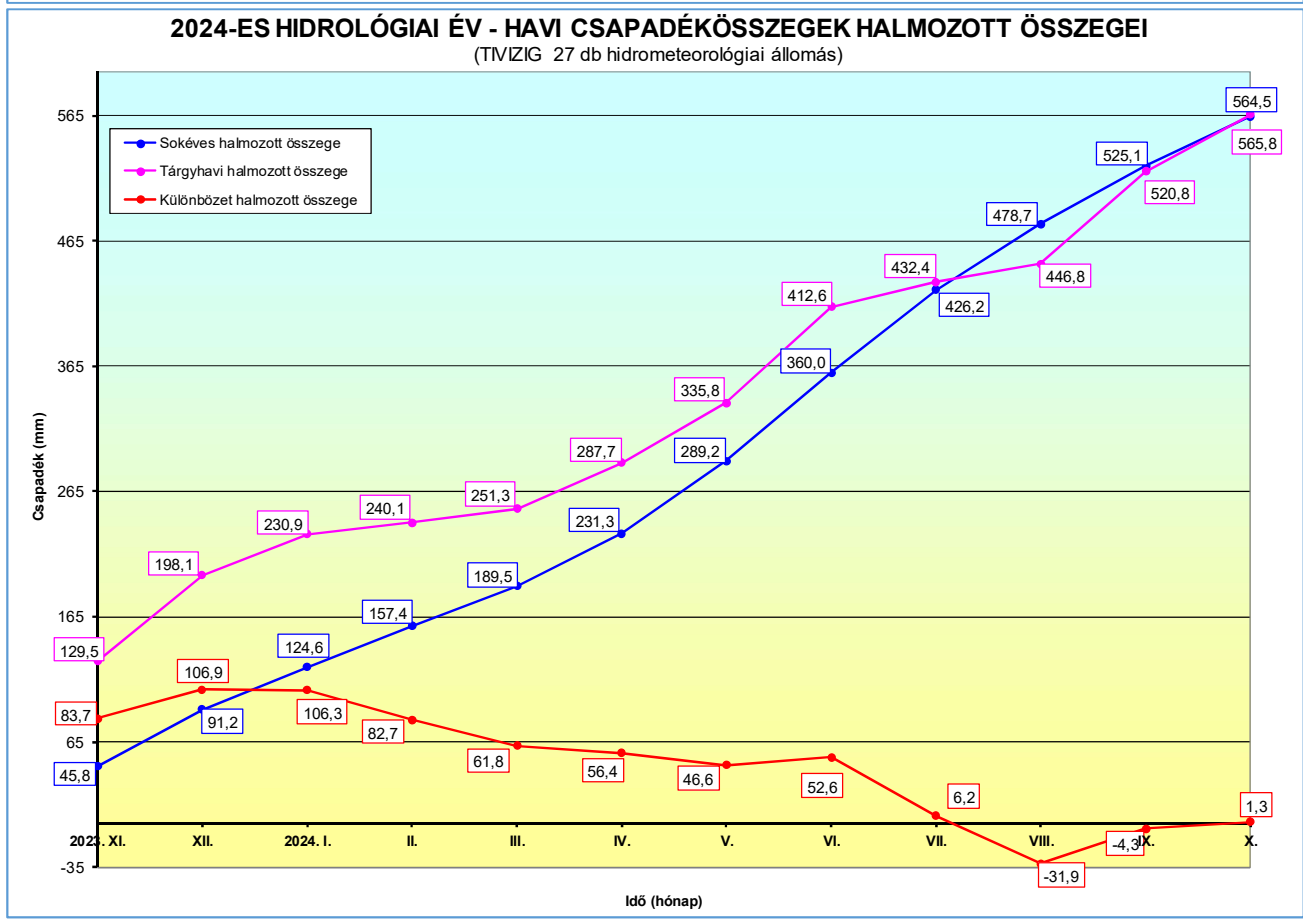
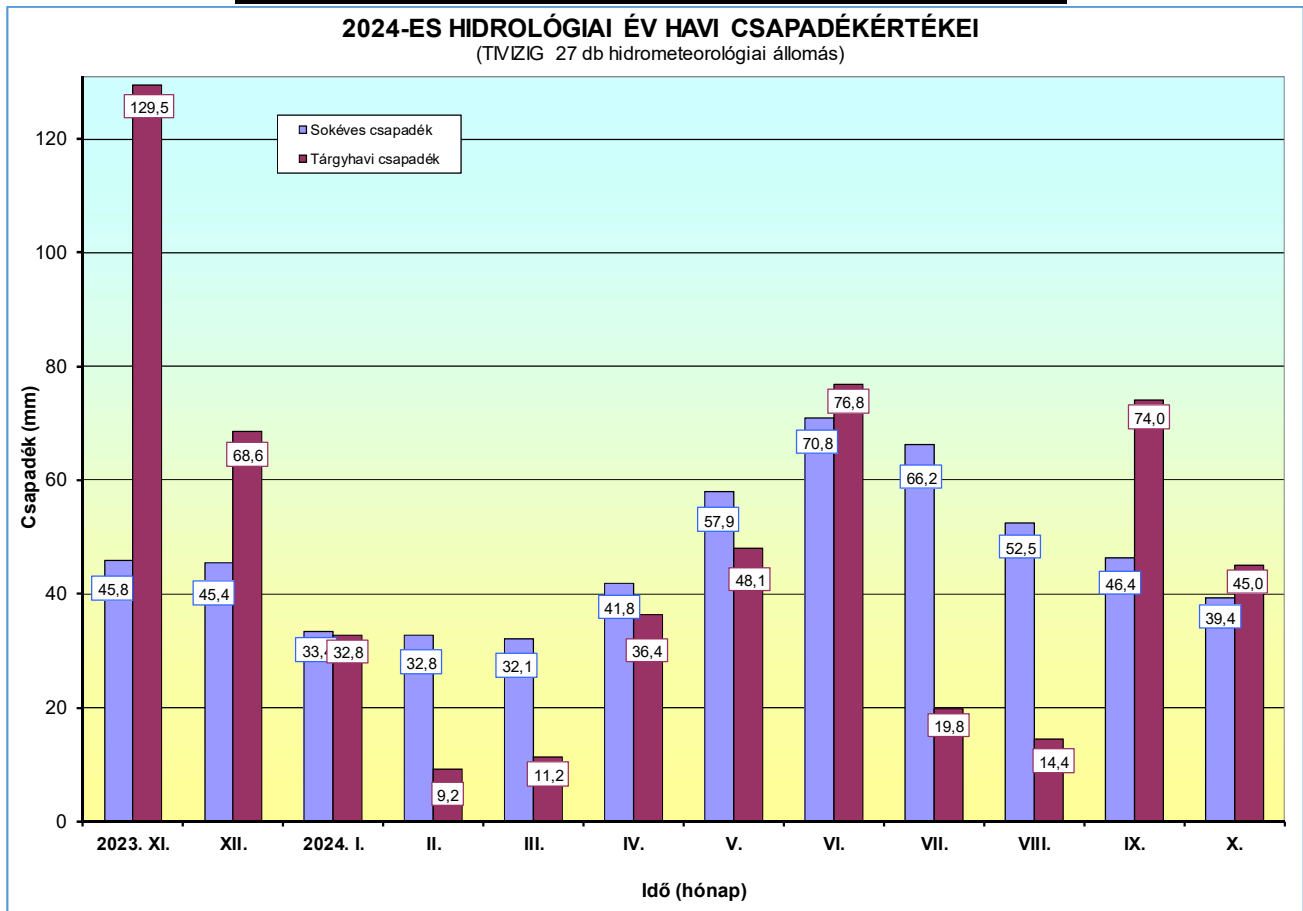
Állomás neve:	Október hónapban mért napfénytartam (óra)	Napfénytartam október havi sokéves átlaga (óra)	Eltérés (óra)
Apavára	191,5	134,4	+57,1
Darvas	198,1	139,5	+58,6
Debrecen (OMSZ)	200,6	158,2	+42,4

A lehullott csapadék területi átlaga 45,0 mm, amely az októberi sokéves átlagtól több (39,4 mm). Működési területünkön a legtöbb csapadék egy hónap alatt 70,4 mm Polgár állomáson, míg a legkevesebb 25,2 mm Körösszakál állomáson hullott. Az észlelőhálózatunkban a hónap során 24 óra alatt a legtöbb csapadékot Folyás állomásunkon észleltük, ahol 42,8 mm esett október 3-án. A belvízvédelmi szakaszok havi területi csapadékátlagainak maximuma 69,3 mm volt a 09.02. Tiszai-középső belvízvédelmi szakaszon, ami 78,4 %-kal volt több a sokéves átlagnál (38,9 mm). A legkisebb területi csapadékátlag 27,4 mm volt a 09.08. Berettyó-alsó belvízvédelmi szakaszon, amely 32,6 %-kal volt kevesebb a sokéves havi átlagnál (40,7 mm).

Területi átlag tekintetében a naptári év 103,9 mm, a tenyészidőszak 60,5 mm hiányt, a hidrológiai év pedig 1,3 mm többletet mutat.

Csapadékviszonyok a folyók külföldi vízgyűjtő területén

Vízgyűjtő neve	Október havi csapadékösszeg a vízgyűjtők területi átlagában (mm)
Tisza	36,3
Berettyó	24,1
Sebes-Körös	22,2

2. Folyóink hidrológiai jellemzői:

Folyóink határon túli vízgyűjtőjén október hónapban egy alkalommal jelentősebb, illetve több alkalommal elszórtan kisebb mennyiségű csapadék hullott.

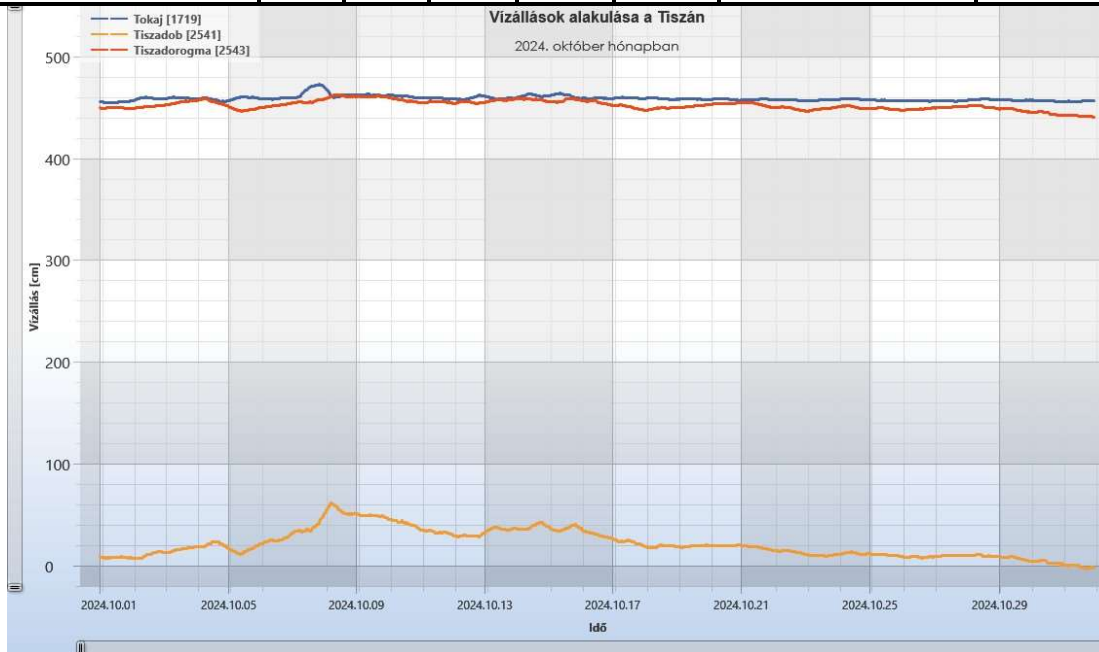
A hónapban a közép-tiszai vízállásokon igen alacsony vízállásokat észleltünk. A hónapban a határon túli területeken lehullott nagyon kevés csapadék éreztette a hatását a folyó vízszintjén. A vízállásokban jelentős változások nem voltak észlelhetők, többnyire stagnáltak, mindössze a tiszadobi vízállásokban mutatkozott kisebb ingadozás. A Tisza-tónál március 28-tól emelt nyári vízszintet tart a Kiskörei Vízlépcső (Kisköre-felső 735±5 cm). A duzzasztók – Tiszalök és Kisköre – üzemelése folyamatos és zavartalan volt.

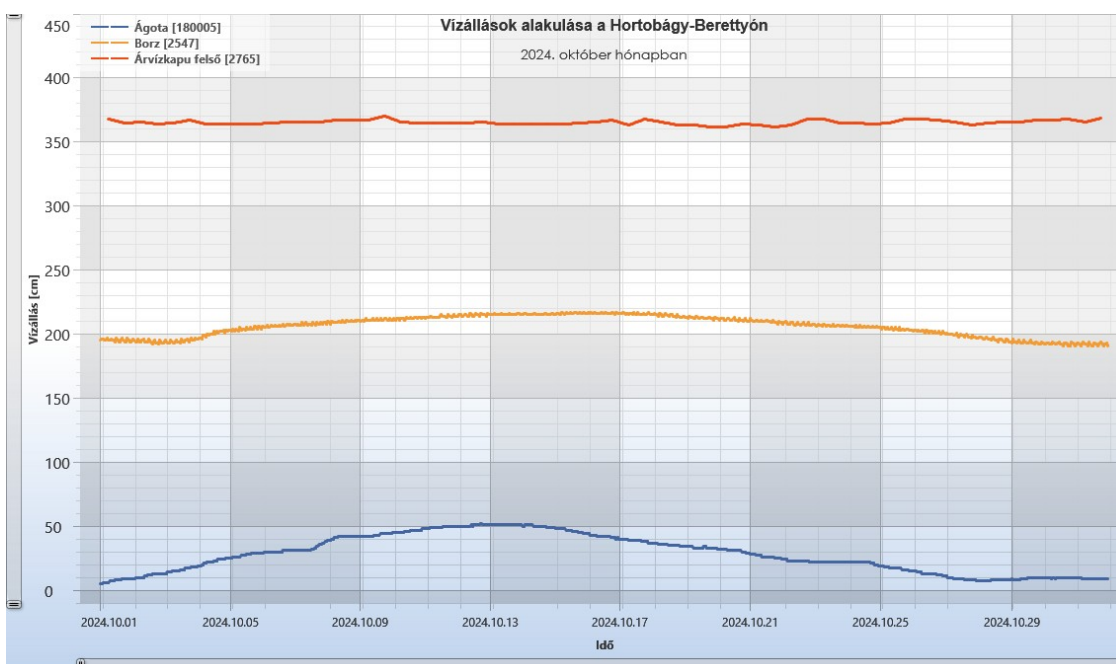
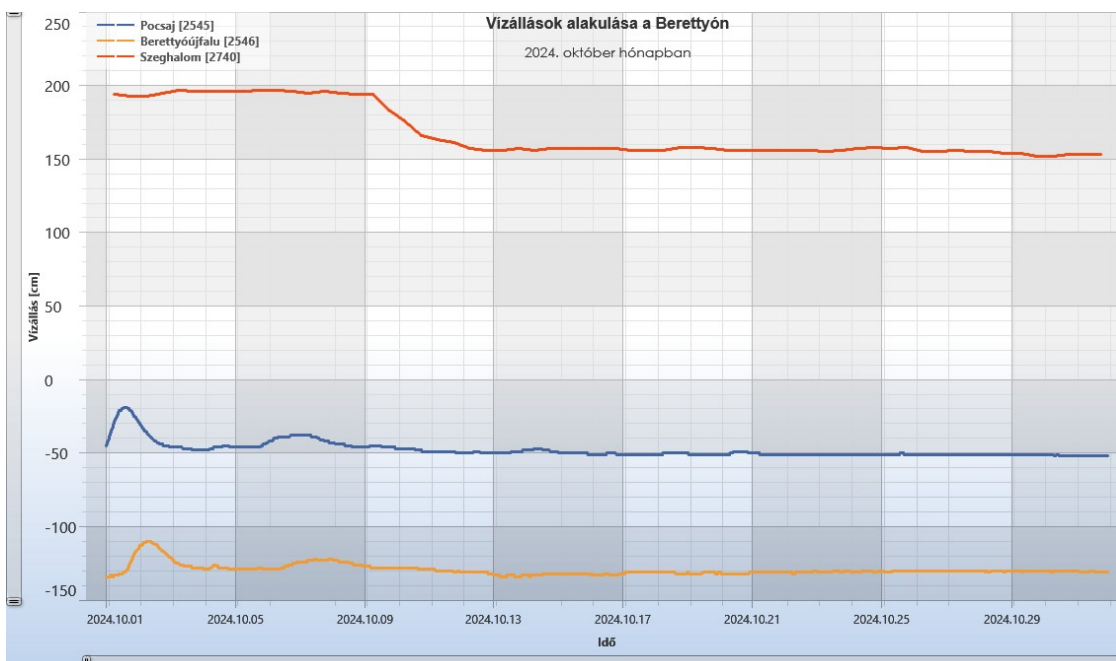
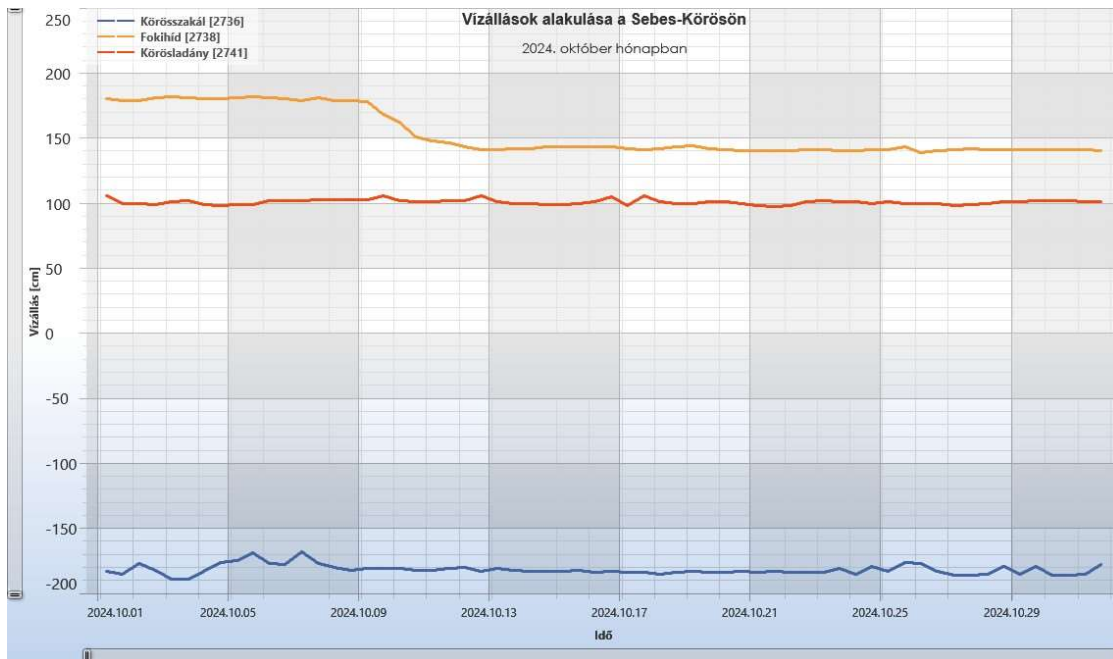
A Sebes-Körös vízjárása, amit a román területen történő vízkormányzás erősen befolyásol, ebben a hónapban is a kis- és középvízi tartományban mozgott. 2024. október 9-től a körösladányi duzzasztó csökkentette a vízszintet, melynek megfelelően jelenleg +280 cm-es duzzasztási szintet tart.

A Berettyó vízjárását a román területen történő vízkormányzások és a határon túli vízgyűjtőkön lehullott csapadék befolyásolta. A vízállások kis- és középvízi tartományban mozogtak. A folyó alsó szakaszán a körösladányi duzzasztás hatása érvényesül.

A Hortobágy-Berettyó felső szakaszán kismértékben változó vízállásokat figyelhettünk meg. A hónap közepén volt egy kisebb vízszintemelkedés, azonban október végére ismét a hóeleji szintre csökkent a vízszint. A Körös-völgyi vízáradások biztosítására, vízkészletcsökkenés megelőzésére, az ágotai vészlezáromúnél medertározási céllal május 16-án mindkét nyílásba 150 cm magasságú, majd június 8-án további 50 cm magasságú betétpallókat helyezett be mindkét nyílásba a TIVIZIG. A betétpallókból mindkét nyílásból 1-1 m eltávolításra került szeptember 11-én. Július 29-től a mezőtúri Árvízkapunál alakított ki elzárást a KÖVIZIG, a régi Hármás-zsilippel szabályozva az átfolyást, mely szeptember 11-én szintén megszüntetésre került.

Állomás	LKV (cm)	LNV (cm)	I. fok (cm)	II. fok (cm)	III. fok (cm)	Vízállás-tartomány október hónapban (cm)	Vízhozam-tartomány október hónapban (m ³ /s)
Tisza – Tokaj	-184	928	650	750	800	456 - 473	52,81 – 242,2
Tisza – Tiszadob	-310	783	n. a.	n. a.	n. a.	-3 - 62	57,66 – 245,1
Tisza – Tiszadorogma	-130	883	n. a.	n. a.	n. a.	441 - 463	n. a.
Berettyó – Pocsaj	-77	542	400	450	500	-52 - -19	0,48 – 2,18
Berettyó – Berettyóújfalu	-166	512	300	400	450	-131 - -110	0,92 – 1,88
Berettyó – Szeghalom	-59	678	300	400	500	152 - 197	2,03 – 6,03
Sebes-Körös – Körösszakál	-198	518	250	350	400	-186 - -168	2,66 – 6,82
Sebes-Körös – Fokihíd	-52	700	n. a.	n. a.	n. a.	140 - 182	n. a.
Sebes-Körös – Körösladány	-68	815	400	500	600	98 - 106	6,07 – 10,25
Hortobágy-Berettyó – Ágota	-114	284	n. a.	n. a.	n. a.	7 - 52	n. a.
Hortobágy-Berettyó – Borz	28	438	250	300	350	191 - 217	n. a.
Hortobágy-Berettyó – Árvízkapu felső	-31	785	600	650	700	363 - 370	16,27 – 22,1

Tavaink vízállása

Tározó	Maximális üzemvízszint (cm)	Október hónap végére jellemző vízállás (10. 25-én, cm)
Fancsika I.	200	n. m.
Fancsika II.	300	n. m.
Fancsika III.	135	n. m.
Halápi tározó	177	n. m.
Bodzás tározó	220	n. m.
Vekeri-tó	165	n. m.

3. Felszín alatti vizek hidrológiai jellemzői:

3.a. Talajvíz helyzet értékelése:

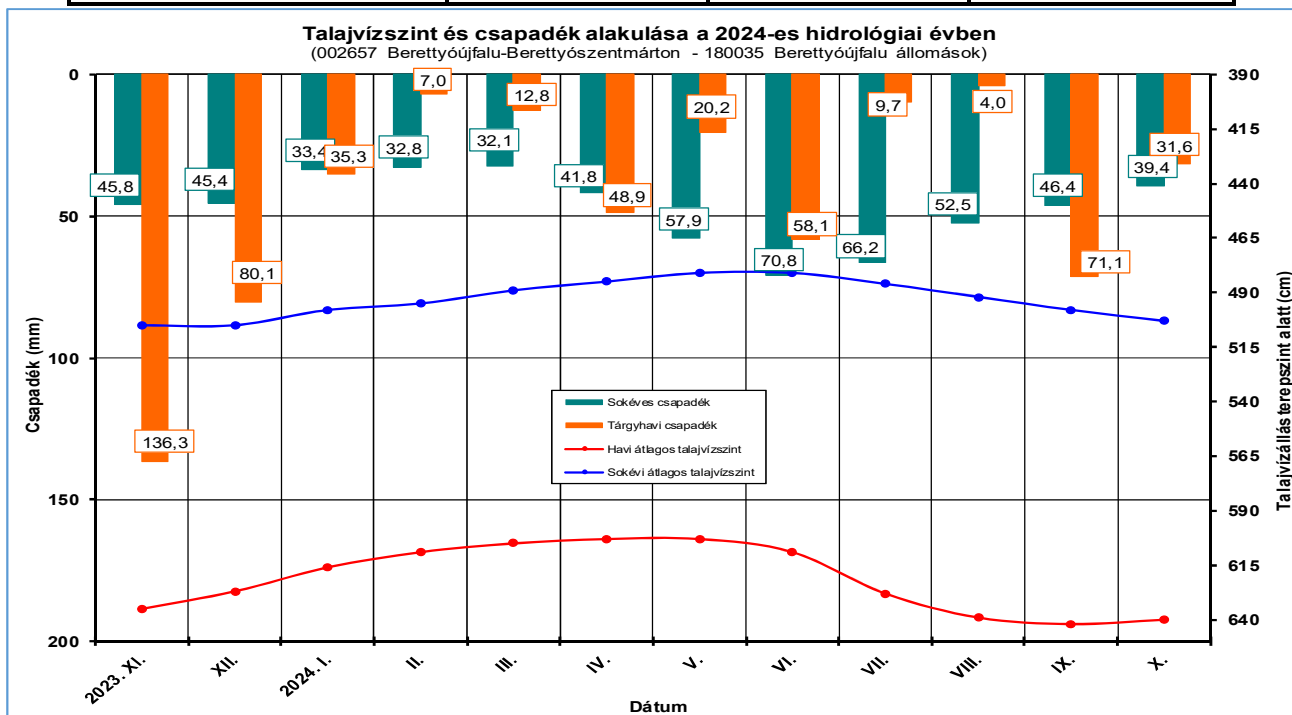
(A kiértékelés a táblázatban szereplő 9 db kút átlaga alapján történt.)

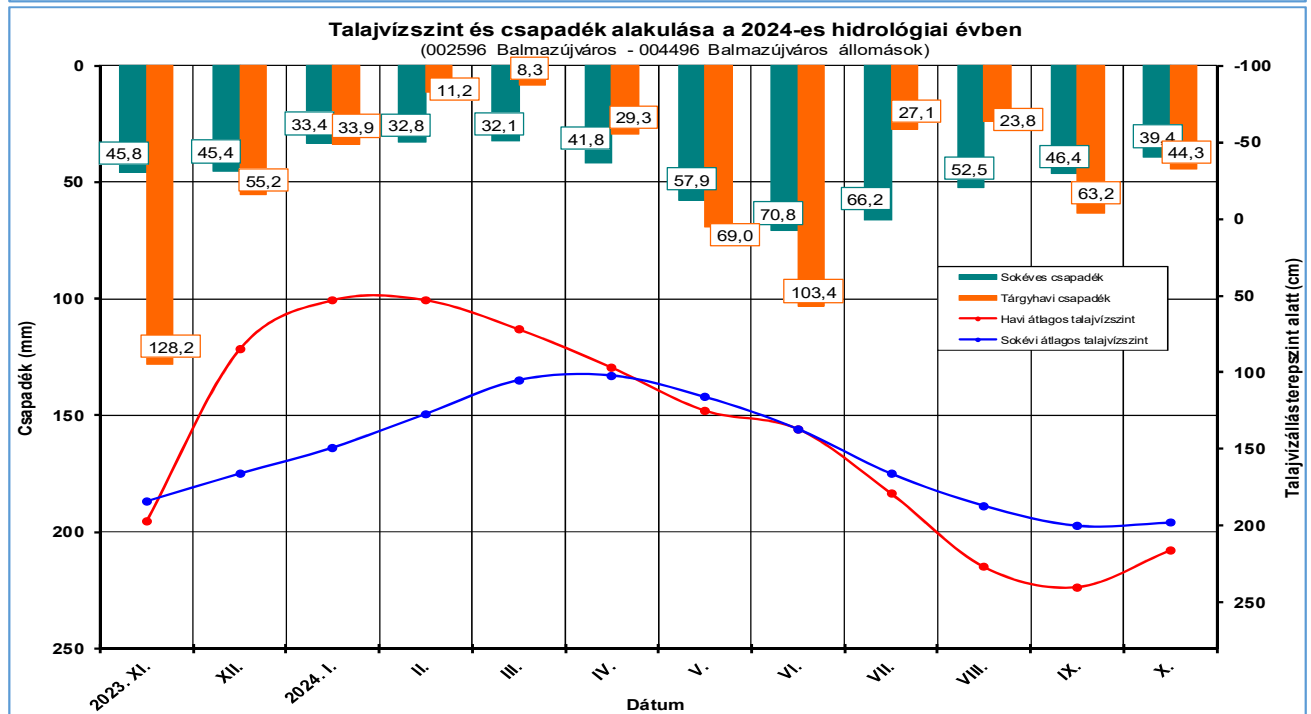
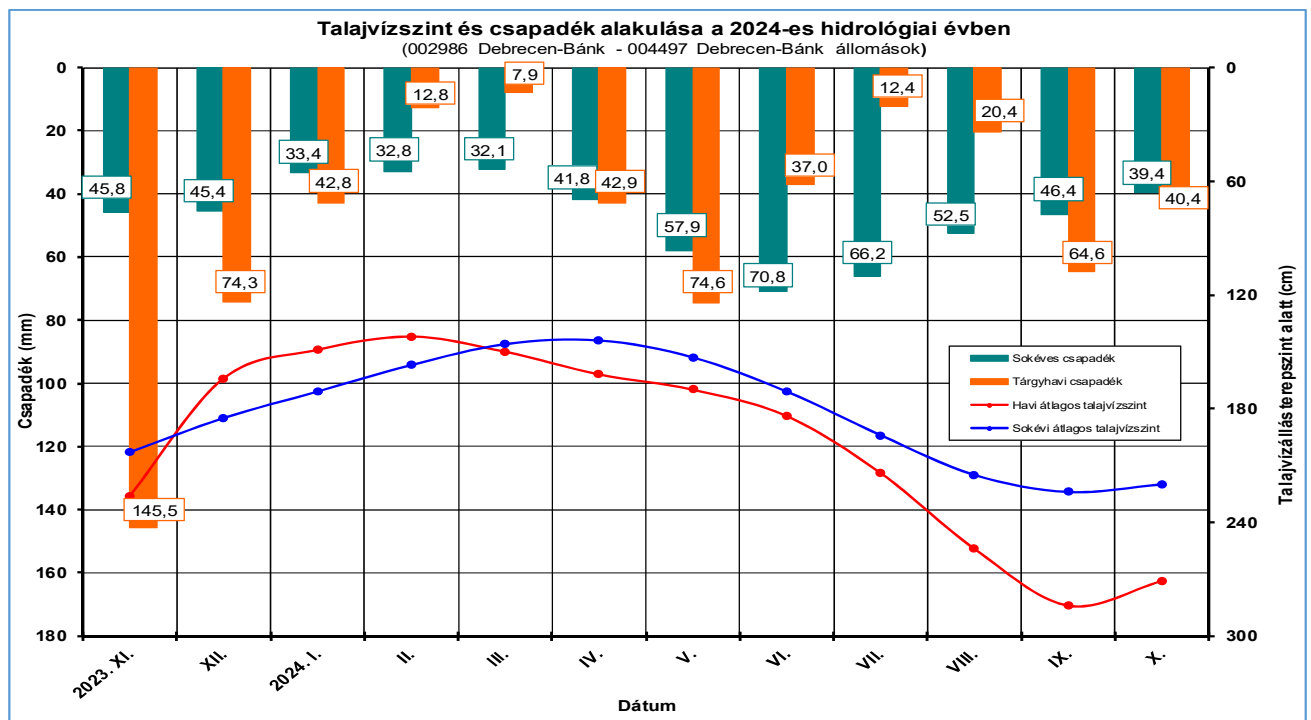
Működési területünkön október hónapban 216 - 640 cm terepszint alatti mélységtartományban helyezkedett el a talajvíztükör. Az októberben mért talajvízszintek területi átlaga 8,7 cm-rel nőtt a szeptember hónapban észlelt vízszintekhez képest.

A sokéves átlagnál 62,7 cm-rel alacsonyabb volt az október havi középérték. A sokéves átlagtól legnagyobb eltérést, 137 cm-t Berettyóújfalu térségében észleltük. A talajvízszint süllyedés egyes területeken olyan mértékű, hogy a nyíradonyi állomásunk 2021. november végétől kiszáradt állapotot mutat.

3.b. Havi átlagos talajvízállás terepszint alatt

Talajvízkút törzsszáma, helye	Október		LNV (cm)/(dátum)
	Sokéves (cm)	Tárgyévi (cm)	
002567 Tiszalök	342	438	125 (1985. 03.)
002693 Polgár-Alsórét	312	373	173 (2011. 01.)
002583 Egyek	326	437	+14 (1971. 02.)
002596 Balmazújváros	198	216	4 (1986. 02.)
002609 Debrecen	306	299	217 (1980. 07.)
002629 Kaba	243	285	53 (1980. 08.)
002657 Berettyóújfalu	503	640	300 (2012. 10.)
002656 Komádi	167	220	+14 (1999. 02.)
002986 Debrecen-Bánk	220	271	127 (2006. 04.)

4. Vízgazdálkodási helyzet jellemzése:

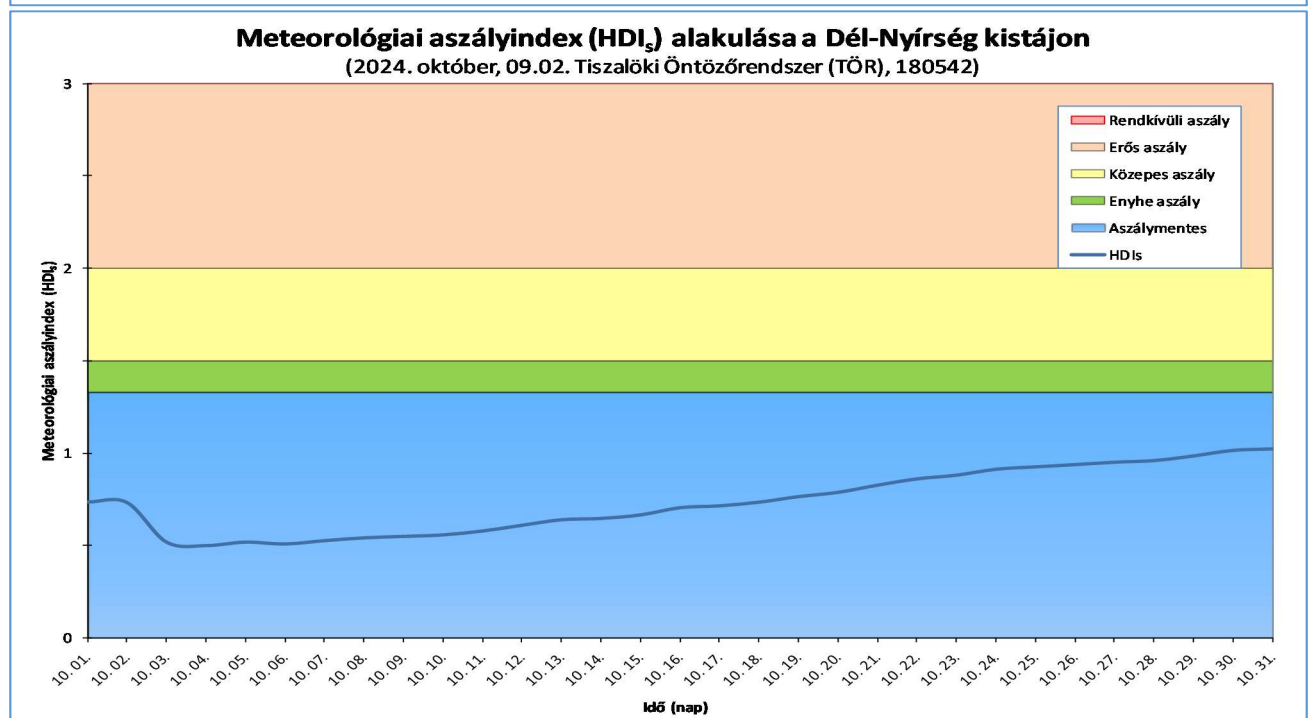
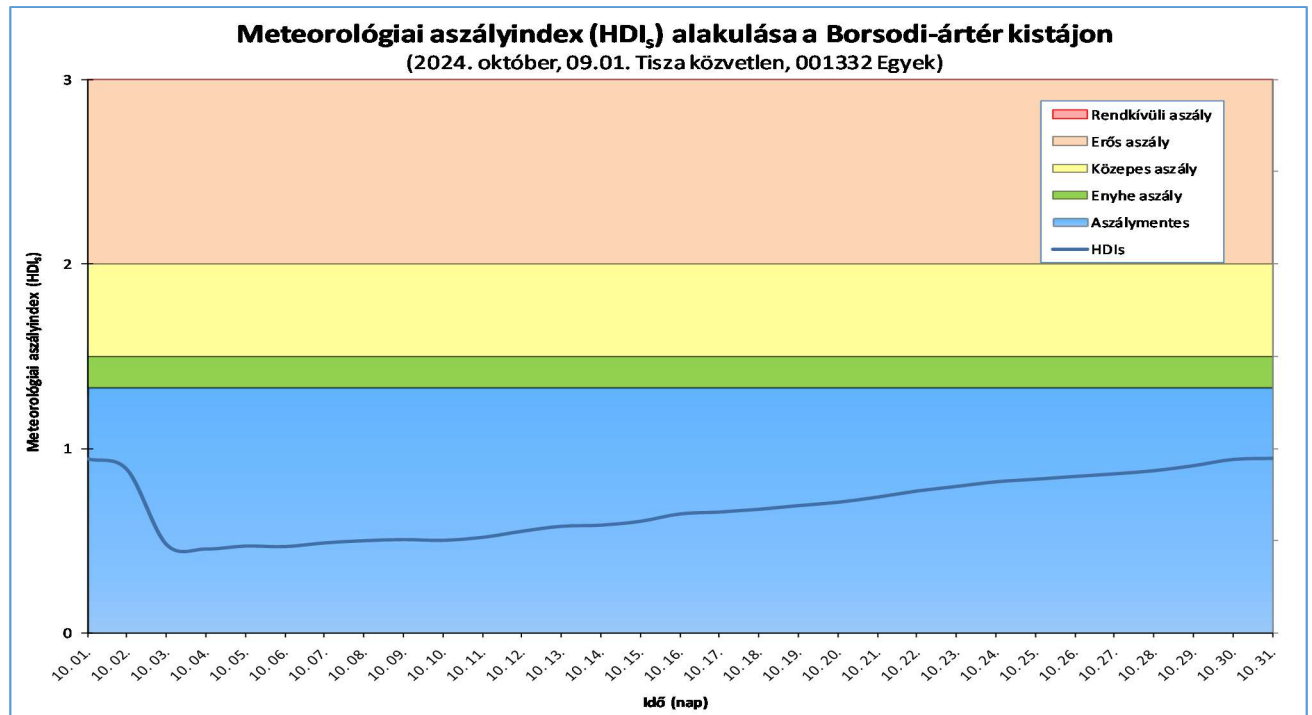
A Szegedi Tudományegyetem és az ATIVIZIG által 2015-2016 folyamán kidolgozott új hazai aszályindex alkalmas a vízhiányos, aszályos időszak napi gyakorisággal számítható jellemzésére. A HDI (Hungarian Drought Index) felhasználja a napi csapadékmennyiségeket és a napi középhőmérsékleteket, a megelőző időszak adataiból napi víztartalékot becsül és a sokéves átlaghoz viszonyít. Értéke nem évszakfüggő: átlagos időjárású időszakban 1 körül van az értéke, átlagosnál csapadékosabb vagy hűvösebb időszakban ez alatt, szárazság idején pedig felette.

A 10/1997. (VII. 17.) KHVM rendelet 4. melléklete szerint a HDI_s (meteorológiai aszályindex) értéke alapján a vízháztartási helyzet minősítése:

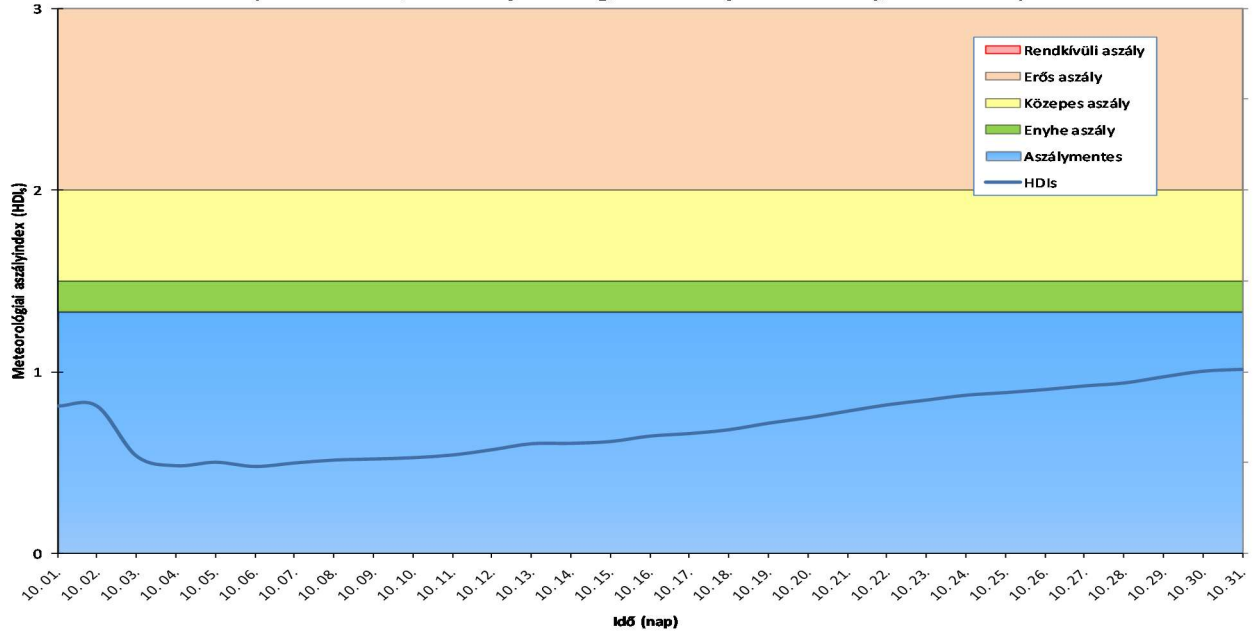
- HDI_s < 1,33: aszálymentes
- 1,33 ≤ HDI_s < 1,5: enyhe aszály
- 1,5 ≤ HDI_s < 2,0: közepes aszály
- 2,0 ≤ HDI_s < 3,0: erős aszály
- 3,0 ≤ HDI_s: rendkívüli aszály

Az ország területén 2016-2023-ban a vízügyi szolgálat 121 db automata mérőállomást létesített az Operatív Aszálymonitoring Rendszer részeként. A TIVIZIG működési területén 9 db ilyen állomás üzemel. Az állomáshálózatban mért paramétereiből kiszámított meteorológiai aszályindex (HDI_s) értékeinek alakulását havi átlag formájában a következő táblázatban, és a napi értékeit október hónap folyamán grafikonokban szemléltetjük. Az alábbi táblázat és az ábrák jól szemléltetik, hogy az október hónapban nem jelentkezett aszályos időszak.

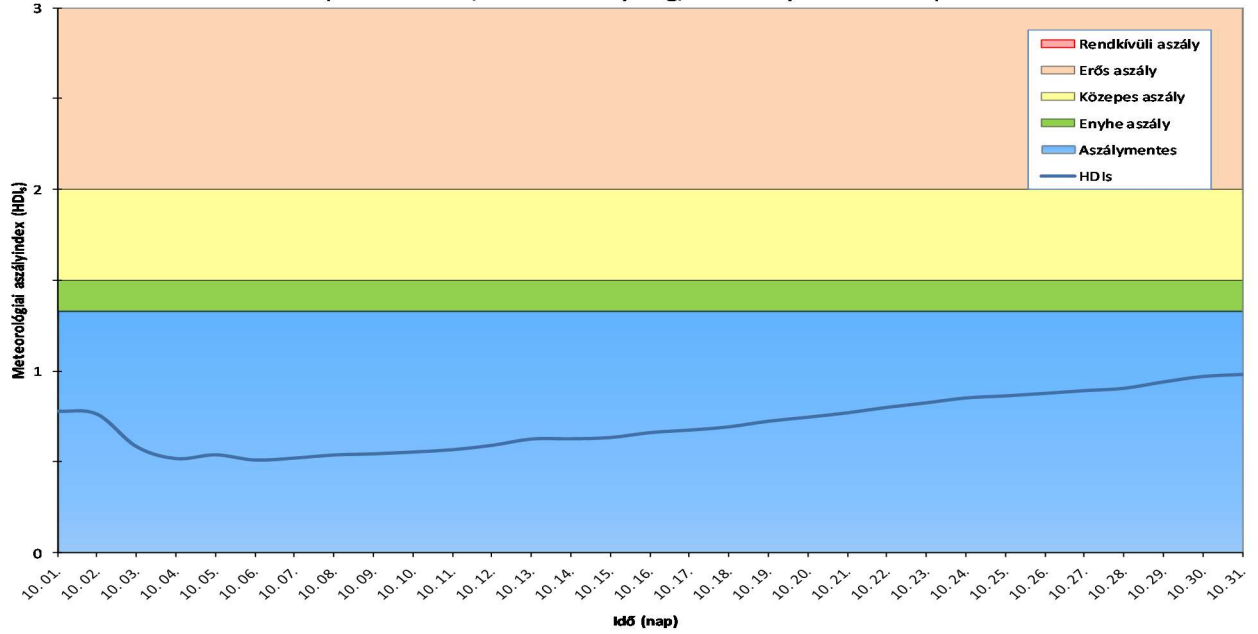
Tájegység	2023. 11. hó	2023. 12. hó	2024. 01. hó	2024. 02. hó	2024. 03. hó	2024. 04. hó	2024. 05. hó	2024. 06. hó	2024. 07. hó	2024. 08. hó	2024. 09. hó	2024. 10. hó
Borsodi ártér	0,68	0,65	0,77	1,04	1,42	1,68	1,34	0,88	1,33	2,65	2,62	0,69
Hortobágy	0,65	0,65	0,76	1,02	1,48	1,73	1,43	0,71	1,24	2,19	1,85	0,59
Hajdúhát Déli rész	0,70	0,68	0,80	1,05	1,50	1,61	1,47	0,86	1,44	2,48	2,01	0,71
Hortobágy	0,64	0,68	0,77	0,99	1,37	1,51	1,49	1,31	1,91	3,51	2,21	0,56
Berettyó-Kálló köze	0,74	0,69	0,86	1,12	1,58	1,59	1,35	1,19	1,85	1,97	1,25	0,72
Bihari sík	0,99	0,69	0,89	1,21	1,66	1,44	1,42	1,37	1,43	3,30	2,81	0,96
Dél-Hajdúhátság	0,69	0,66	0,86	1,21	1,65	1,89	1,86	1,87	3,31	3,63	1,69	0,74
Dél-Nyírség	0,70	0,69	0,80	0,98	1,42	1,37	1,14	0,79	1,09	2,05	1,87	0,71
Hajdúhát Északi rész	0,68	0,69	0,78	1,01	1,39	1,50	1,31	0,68	1,26	2,30	1,85	0,64

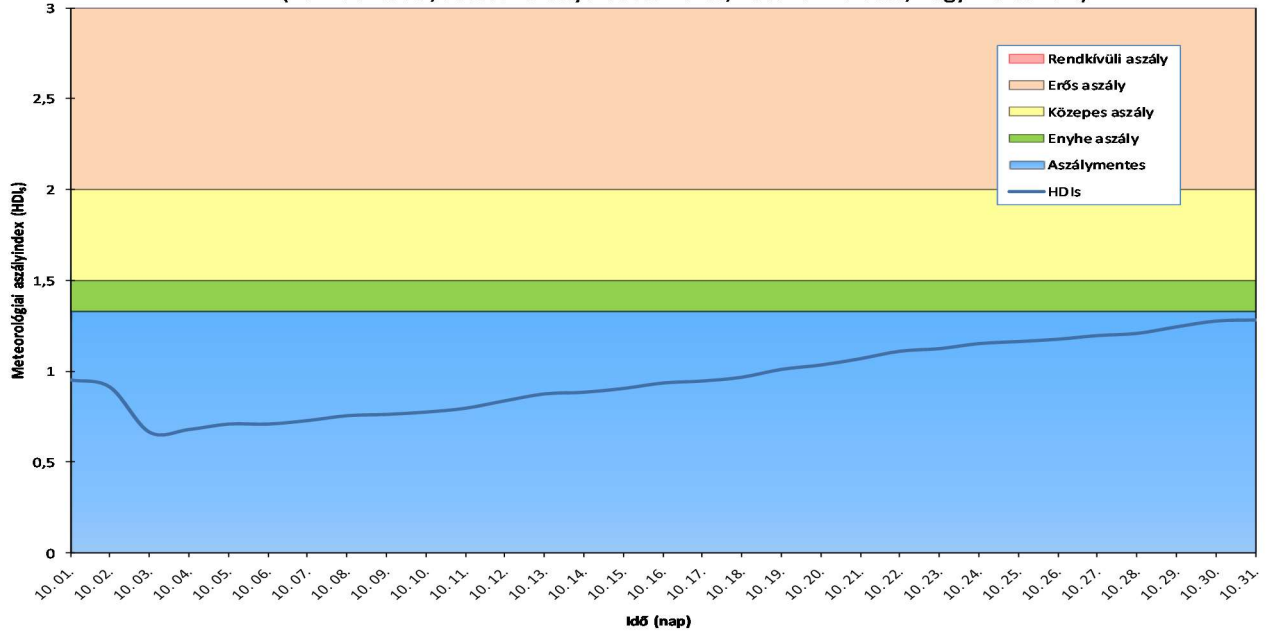
Meteorológiai aszályindex (HDI_s) alakulása a Hajdúhát kistérségben (2024. október, 09.03. Hajdúháttság, 180427 Hajdúböszörmény, Serfőző-dűlő)

Meteorológiai aszályindex (HDI_s) alakulása a Dél-Nyírség kistérségben (2024. október, 09.04. Alsó-Nyírség, 001333 Nyírmártonfalva)

Meteorológiai aszályindex (HDI_s) alakulása a Bihari sík kistérségben (2024. október, 09.05. Berettyó-Sebes Körös, 180543 Mezősas, Nagy-Herés-kert)

5. Vízgazdálkodás:

5.a. Vízhasznosítás: A Tiszalöki Öntözőrendszer vízforgalma

Állomás	2023. október átlagos vízleadás (m ³ /s)	2024. október átlagos vízleadás (m ³ /s)	2024. október minimum vízleadás (m ³ /s)	2024. október maximum vízleadás (m ³ /s)
KFCS – Tiszavasvári	8,32	12,40	6,49	19,26
NYFCS – Tiszavasvári	2,63	2,88	1,99	4,10
KFCS – Bakonszeg	4,04	3,97	2,92	4,04
Hortobágy-Berettyó - Ágota	7,65	n. a.	n. a.	n. a.

5.b. Ivóvízellátás: Zavartalan volt.

6. Vízkárelhárítás:

6.1. Árvízvédelem: október hónapban a TIVIZIG működési területén árvízvédelmi készültség elrendelésére nem került sor.

6.2. Belvízvédelem: október hónapban a TIVIZIG működési területén belvízvédelmi készültség elrendelésére nem került sor.

6.3. Vízhiány elleni védekezés: október hónapban a TIVIZIG működési területén két vízhiányvédelmi körzetben volt érvényben védelmi fokozat:

Szakasz	Vízhiányvédelmi körzet	Fokozat	Időtartam
09.02.	Tiszalöki öntözőrendszer (TÖR)	II. fok I. fok	2024. 05. 10. 08:00 – 2024. 09. 16. 08:00 2024. 09. 16. 08:00 –
09.05.	Berettyó - Sebes körös	II. fok I. fok	2024. 08. 03. 08:00 – 2024. 09. 16. 08:00 2024. 09. 16. 08:00 – 2024. 10. 30. 13:00

6.4. Vízminőség-védelem: október hónapban a TIVIZIG működési területén vízminőség-védelmi esemény nem történt.

Debrecen, 2024. november 18.

Marosi Zoárd
osztályvezető

Összeállították:

Kunkli Zoltán vízrajzi csoportirányító
Mészárosné Balogh Anna Edit adminisztrátor
Cseh Viktor vízrajzi ügyintéző
Veres Imre szakágazati vezető